

УДК 378:35

Формування іміджу сучасного педагога як чинник підвищення ефективності публічного управління в освіті

FORMATION OF THE IMAGE OF A MODERN TEACHER AS A FACTOR IN INCREASING
THE EFFECTIVENESS OF PUBLIC ADMINISTRATION IN EDUCATION

ЛІСНЄВСЬКА Юлія – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри публічного управління та права, комунальний заклад вищої освіти «Дніпровська академія неперервної освіти» Дніпропетровської обласної ради, вул. Володимира Антоновича, 70, м. Дніпро, 49006, Україна

LISNIEVSKA Yuliia – Candidate of Political Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Public Administration and Law, Communal Institution of Higher Education «Dnipro Academy of Continuing Education» of Dnipropetrovsk Regional Council», 49006, 70 Volodymyra Antonovycha Street, Dnipro, Ukraine

ORCID <https://orcid.org/0000-0003-3068-0791>

Анотація. У статті наголошено, що завданням педагогічної іміджології є побудова цілісної програми впровадження й реалізації іміджових атрибутів сучасного педагога. Розкрито сутність поняття професійно-педагогічного іміджу вчителя та схарактеризовано його особливості, які включають не лише зовнішні, але й внутрішні професійні якості. З'ясовано передумови формування іміджу педагога, характер його впливу на оточення та вплив на емоційне та когнітивне сприйняття учнів, колег та батьків. Представлено характеристику різних типів іміджу, основні складники, такі як вербальна та невербальна комунікація, та підходи до класифікації видів іміджу залежно від мети та середовища його реалізації. Детально розглянуто функції іміджу та етапи його формування, включаючи стратегічне планування та адаптацію в умовах змін. Обґрунтовано роль іміджу вчителя як дієвого засобу гуманізації освіти та підвищення ефективності педагогічної діяльності, що робить навчальний процес більш комфортним та результативним. У статті також акцентується увага на значенні формування іміджу сучасного педагога в контексті публічного управління освітою. Зазначено, що імідж педагога є не лише засобом підвищення його професійної ефективності та авторитету, але й важливим інструментом управлінських стратегій у сфері освіти, що забезпечує ефективність освітніх реформ. Показано, що формування позитивного іміджу сприяє зміцненню довіри суспільства до освітніх закладів, підвищенню їх репутації та створенню середовища співпраці та взаємодопоміжки. Крім того, позитивний імідж поліпшує комунікацію між усіма учасниками освітнього процесу, підвищуючи рівень взаєморозуміння та взаємодії. Зокрема, педагоги, що мають високий професійний імідж, частіше залучаються до обговорення стратегічних рішень, беруть активну участь у професійних заходах та обміні досвідом, що, в свою чергу, сприяє загальному підвищенню якості освіти. Відкрита та довірлива комунікація між учасниками освітнього процесу дозволяє більш ефективно вирішувати проблеми, уникати конфліктів та створювати спільне бачення шляхів розвитку освіти.

Ключові слова: імідж, освіта, управління, формування іміджу педагога,

Summary. The article emphasizes that the task of pedagogical imageology is to build a comprehensive program of implementation and implementation of the image attributes of a modern teacher. The essence of the concept of the teacher's professional and pedagogical image is revealed and its features are characterized, which include not only external, but also internal professional qualities. The prerequisites for the formation of the teacher's image, the nature of his influence on the environment

and the influence on the emotional and cognitive perception of students, colleagues and parents have been clarified. The characteristics of different types of image, the main components, such as verbal and non-verbal communication, and approaches to the classification of image types depending on the purpose and environment of its implementation are presented. The functions of the image and the stages of its formation, including strategic planning and adaptation in conditions of change, are considered in detail. The role of the teacher's image as an effective means of humanizing education and increasing the effectiveness of pedagogical activities, which makes the educational process more comfortable and effective, is substantiated. The article also emphasizes the importance of forming the image of a modern teacher in the context of public education management. It is noted that the image of a teacher is not only a means of increasing his professional efficiency and authority, but also an important tool of management strategies in the field of education, which ensures the effectiveness of educational reforms. It is shown that the formation of a positive image helps to strengthen public trust in educational institutions, increase their reputation, and create an environment of cooperation and mutual support. In addition, a positive image improves communication between all participants in the educational process, increasing the level of mutual understanding and interaction. In particular, teachers with a high professional image are more often involved in the discussion of strategic decisions, take an active part in professional events and exchange of experience, which, in turn, contributes to the general improvement of the quality of education. Open and trusting communication between the participants of the educational process allows to solve problems more effectively, avoid conflicts and create a common vision of ways of educational development.

Key words: *image, modern teacher, professional and pedagogical image, image transformation.*

Вступ. Формування іміджу сучасного педагога є важливим аспектом, що безпосередньо впливає на ефективність публічного управління освітою. У цьому контексті імідж педагога виступає як стратегічний інструмент, що сприяє зміцненню довіри громадськості до освітніх установ і поліпшенню взаємодії між педагогами, управлінцями та суспільством. Національна доктрина розвитку освіти в Україні визначила нові стандарти, які посилюють увагу і вимоги до компетенцій та особистості сучасного вчителя, розвитку його професійно-педагогічної культури. Нового значення набирає імідж вчителя, як один із засобів гуманізації освіти і підвищення ефективності педагогічної діяльності. Формування професійно-педагогічного іміджу вчителя допомагає у створенні нового стилю його соціальної поведінки, відповідної до очікувань оточення. Сутність іміджу педагога, фактори його експансії у процесі гуманізації вітчизняної системи освіти, особливості формування привертають увагу вчених і практиків у галузі іміджології. Актуальним завданням педагогічного іміджмейкінгу стає розробка способів діагностики, технік стимулювання застосування іміджу у педагогічній діяльності та перетворення його на повноцінний фактор підвищення ефективності публічного управління в освіті. Створення іміджу, в якому повноцінно використовуються всі якості особистості вчителя, внутрішні і зовнішні дані, його світогляд, допомагає в самореалізації, сприяє встановленню гармонійних відносин з оточенням. Проблема іміджу педагога стає актуальною ще й тому, що особистісно-орієнтоване виховання у сучасній школі сприяє підвищенню ролі тих рис особистості вчителя, які раніше не були цілеспрямовано сформовані.

Аналіз останніх досліджень. Обґрунтування природи іміджу вчителя, його характеристики та типи, інструментарій формування професійно-педагогічного іміджу та психологічні методики його вивчення є предметом багатьох сучасних досліджень. Окремі аспекти проблеми формування іміджу вчителя висвітлено вітчизняними й зарубіжними дослідниками, які вивчали засади та практичний інструментарій іміджології: І. Альохіна, В. Бебік, П. Берд, Л. Браун, М. Вудкок, І. Володарська, Н. Гузій, Ф. Джефкінс, А. Морозов, С. Панчук, Д. Френсіс, О. Чебикін, А. Панасюк, В. Шепель. Важливі проблеми формування професійно важливих якостей педагога

досліджені у працях українських авторів: І. Зязюн, Г. Загорченна, Н. Кузьміна, А. Кузьмінський, А. Макаренко, І. Ніколаєску, І. Размолодчикова, В. Сухомлинський, М. Сперанська-Скарга.

Науковці С. Аминтаєва, М. Апраксина, Е. Бекетова, Л. Жариков, О. Петрова, Н. Тарасенко, О. Цокур, В. Шепель, В. Черепанова, розробили ключові поняття, пов'язані з іміджем та надали змогу виділити нову галузь педагогічної науки – педагогічну іміджологію. Професійно-педагогічний імідж стає невід'ємним складником професійної компетентності і є не лише індивідуальною задачею, а й важливою складовою системи публічного управління освітою, що підвищує загальну ефективність освітньої системи та сприяє сталому розвитку суспільства.

Мета статті – з'ясувати сутність, особливості формування та використання професійного іміджу сучасного вчителя як чинника підвищення ефективності публічного управління в освіті.

Виклад основного матеріалу. За визначенням В. Шепеля, іміджологія – це галузь наукового знання, що допомагає оволодіти реальними механізмами ефективного впливу зовнішнього вигляду людей один на одного. У сучасній іміджології, як і кожній галузі знань, можна виділити теоретико-методологічну та прикладну складові, тобто це система, що поєднує теоретичні та практичні питання, зорієнтовані на побудову іміджу. До першої складової відносяться дослідження напрямків розвитку іміджології як науки і вивчення центрального феномена іміджу – визначення, структура, класифікація, вплив, функції, формування, особистісні складові. Педагогічна іміджологія відноситься до другої, науково-прикладної гілки, так само, як корпоративна, політична, професійна, управлінська, юридична, медична іміджологія та ін. Сюди ж можна віднести і такий науково-практичний напрямок як іміджмейкінг, тобто практику формування іміджу (його структура, вибір стратегії та технологій і технік; глибинне іміджування; підготовка професійних іміджмейкерів тощо) [5]. Іміджмейкінг є сукупністю технологій побудови, управління та коригування іміджу. Іміджування – це процес роботи над створенням іміджу, а також майстерність та способи (технології) «подачі» очікуваного суспільством (необхідного, ідеального та ін.) іміджу за допомогою фахівців (іміджмейкерів, іміджеологів, імідж-консультантів та ін). Іміджування охоплює також професійну діяльність з корекції вже існуючого іміджу для досягнення поставлених цілей та завдань. Технології іміджування дозволяють успішно формувати необхідний образ. Предметом іміджування та іміджмейкінгу є імідж об'єкта (людини, товару, організації та ін.) у вигляді враження, думки, репутації та ін.; введення в дію різних механізмів сприйняття.

Імідж як соціальний феномен, існував на всіх стадіях розвитку суспільства. Проте наука про імідж з'явилася лише у другій половині ХХ столітті, коли визначальними чинниками прогресу стають інформаційні та телекомунікаційні технології. При цьому сучасна іміджологія являє собою складний, багатовимірний комплекс, в якому представлені різні теорії, дослідницькі традиції, підходи та методи. Педагогічна іміджологія – це наука про закони комунікації, які зумовлюють цілком новий тип відносин не тільки у школі, але й у суспільстві. Це тип відносин, що навіть всупереч волі самого педагога та учнів складаються в сучасній школі. Тому фахівці з іміджології потрібні скрізь, а у сучасній школі – насамперед.

Сьогодні необхідне не тільки теоретичне обґрунтування природи іміджу вчителя, характеристик та типів іміджу, але і створення самого інструментарію формування педагогічного іміджу, вміння кожного вчителя використовувати методики іміджмейкінгу. Системний підхід до цієї проблеми і її професійне вирішення – це один з важливих елементів процесу реформування вітчизняної системи освіти. Позитивний професійний імідж вчителя має суттєвий вплив на підвищення ефективності управління в освіті, зокрема через покращення комунікації, залученості батьків і учнів, а також зміцнення довіри до освітніх установ. Вчитель

із позитивним іміджем сприймається громадою як надійний професіонал, що відкритий до співпраці. Такий вчитель частіше залучає місцеві громади до шкільних ініціатив, а також отримує підтримку для освітніх проєктів. У результаті зростає прозорість шкільних процесів, що підвищує ефективність управління, оскільки школа має ширшу підтримку громадськості і менше конфліктів з батьками чи громадою. Також позитивний імідж вчителя мотивує батьків більше цікавитися шкільним життям своїх дітей, що створює сприятливі умови для партнерських відносин, де батьки стають активними учасниками освітнього процесу, а не просто пасивними спостерігачами. Позитивний професійний імідж вчителя безпосередньо впливає на сприйняття школи як надійної установи. Якщо вчителі мають високий рівень довіри від учнів та батьків, ця довіра автоматично переноситься на школу в цілому. Такий ефект підвищує репутацію освітньої установи, що спрощує процеси залучення додаткових ресурсів (державних і громадських) та сприяє довгостроковому розвитку.

Педагогічна іміджологія – це науковий напрям, покликаний розробляти й використовувати теорію й практику формування іміджу педагогічних працівників, освітніх навчальних закладів, іміджу самої системи освіти в країні [10, с.3]. Нерідко іміджування у освітній площині зводиться до порад, що стосуються виключно зовнішнього вигляду сучасних педагогів (колір шкарпеток або сукні). Це недоцільний підхід, адже у відриві від загальної стратегії не має сенсу жодна з пропонованих, навіть слухна порада. Мета педагогічної іміджології полягає в обґрунтованні та побудові цілісної програми впровадження й реалізації іміджових атрибутів педагога, а також у затвердженні іміджу сучасного закладу освіти [1, с.27].

Аналіз науково-методичної літератури створив можливість виявлення наступних складових елементів іміджу:

- образ – те, що виникає з приходом людини і залишається, коли людина йде;
- зовнішній аспект: манери, хода, жести, міміка, одяг, зачіска;
- внутрішній аспект: інтелект, помисли, ерудиція, система цінностей, духовність, інтереси;
- процесуальний аспект: темперамент, темп, пластичність, діяльність, емоції;
- ядро іміджу (позиції, установки, легенда) – має відповідати психології переможця, яка

складається з високої самооцінки, оптимізму, віри в добро, вміння відчувати та співпереживати, вміння змінюватися, сприймати нове [11, с. 354]. Щодо класифікації іміджу у педагогічній науці існують різні підходи. Зокрема, за функціональним підходом виокремлюють такі види іміджу: особистісний (імідж педагога, зумовлений його внутрішніми та особливими індивідуальними рисами); професійний (імідж учителя, детермінований професійними якостями); бажаний (імідж, якого прагне вчитель); дзеркальний (імідж, що відповідає його уявленню про себе); корпоративний (імідж закладу освіти) [3, с. 94]. Існують також класифікації іміджу й за іншими параметрами.

Сутність іміджу (образу педагога) виражає низка досить ємких, але й суперечливих характеристик. О. Перелигіна зазначає, що імідж здатний впливати на поведінку суб'єктів, що його сприймають (цільової аудиторії), оточення. Імідж приписує задані характеристики до конкретних завдань вчителя, не завжди відображаючи його реальні особистісні характеристики. Імідж вчителя – це емоційно забарвлений стереотип сприйняття образу вчителя у свідомості вихованців, колег, соціального оточення, у масовій свідомості. При формуванні іміджу вчителя його реальні риси і якості тісно переплітаються з тими, які самовільно приписує йому оточення. Таким чином, імідж стає основним засобом формування соціальних ілюзій, управління та конструювання соціальної реальності. Причому, як показали дослідження, створення та зміна іміджу можуть здійснюватися як стихійно, на життєдіяльному рівні, так і професійно, з використанням перевірених технологій, що сприяють оптимізації іміджу.

У процесі формування іміджу педагога бере участь кілька груп суб'єктів. По-перше, це сам вчитель, який продумує, якою гранню повернутися до оточення, які відомості про себе зробити доступними для публічності. Другу групу складають іміджмейкери-професіонали, які безпосередньо займаються формуванням іміджу. По-третє, велику роль відіграють засоби масової інформації: преса, радіо, телебачення, соціальні мережі, Інтернет. По-четверте, його створюють суб'єкти в оточенні – друзі, рідні, колеги учні, батьки. Зростання значення та застосування іміджу в галузі освіти, як і у всіх сферах суспільної дійсності, пов'язане зі стрімким розвитком глобальних систем масової комунікації, формуванням транснаціональної масової культури, поширенням символів, естетичних та поведінкових зразків. Роль вчителя суттєво переглядається та переосмислюється у зв'язку з розвитком нових педагогічних технологій, електроніки, соціальної трансформації суспільства, потреби в його гуманізації та духовному перетворенні. При цьому особливість електронної та комп'ютерної техніки полягає в тому, що вона не створює міжособистісної взаємодії з учнями. У цих умовах педагог вже не спроможний успішно конкурувати з новітніми засобами навчання і не може стати джерелом духовної трансформації особистості учнів та суспільства в цілому. Не викликає заперечення ствердження, що завдяки ефективності сучасних технік іміджмейкінгу виробляються не товари, а смаки, бажання, цінності, норми поведінки, образи, іміджі чи симулякри. (Симулякр (від лат. *simulacrum* – подоба, копія) – ключовий термін постмодерністської філософії, який означає зображення, копію того, що насправді не існує) [4 с. 67].

Якщо говорити про педагогічний імідж, – зазначає В.Олексенко, – то іміджевий образ «створюється відповідно до уявлень педагога про ідеальну манеру професійної діяльності, спілкування, зовнішнього вигляду й активно впливає на формування професійно-педагогічної культури. Він вимагає від педагога підбору індивідуального власного стилю роботи та оволодіння спеціальними технологіями самопрезентації. У створеному іміджі висвітлюються найбільш яскраві риси особистості вчителя, його внутрішній світ» [7, с.259]. Більшість вітчизняних фахівців трактують термін «імідж» як образ, що створюється самою людиною і включає певне ставлення, оцінку, причому розуміється не тільки візуальний образ, але й образ мислення, дій, вчинків, цілісне уявлення про людину [8, с.94].

Здійснення впливу на оточення з метою створення у суб'єктів потрібного враження, передбачає врахування не тільки їх свідомості, але й підсвідомості, щоб мимоволі виникало приязне почуття, пов'язане з ім'ям педагога. Значну роль у створенні позитивного професійно-педагогічного іміджу відіграє особиста привабливість. Це сукупний образ, який виражає комунікабельність, емпатію, адаптивність, впевненість і толерантність особистості фахівця. Для вчителя сучасної школи особиста привабливість повинна включати майстерну демонстрацію усіх особистісно-професійних умінь, якостей і навичок, необхідних для забезпечення високого рівня ефективності навчального процесу [7, с.261].

Формування іміджу вимагає від вчителя розвинутого вміння викликати у оточення потрібне враження, при чому реальні якості тісно переплітаються із стереотипами, які приписує йому оточення. Уміння самопрезентації та управління враженням відіграють надзвичайно важливу роль в процесі формування успішного професійно-педагогічного іміджу. Володіння технологією самопрезентації надає можливість ефективно спілкуватися з людьми різного соціального становища, віку або професійного статусу. Однак сучасні вітчизняні дослідники виявили розбіжність у значимості особистісного іміджу педагога для учнів і вчителів. За результатами анкетування вчителів і учнів, яким запропонували проранжувати 58 якостей шкільних вчителів, В. М. Шепель стверджує, що на першому місці у школярів знаходиться

така якість, як любов до дітей, а у вчителів дана якість займає тільки 28 місце. У списку десяти професійно значимих якостей учителя імідж посідав друге місце з погляду дітей, і лише восьме – з погляду самих педагогів [2, с.96].

Процес формування іміджу можна поділити на чотири етапи: імідж-аналіз, імідж-креатив, імідж-дизайн та імідж-просування. Насамперед аналіз якостей та потенціалу людини, її зовнішності, можливостей допомагає знайти ідею перевтілення. Після цього будується новий образ – картинка, яка свого часу буде представлена суспільству. Роботу з формування іміджу можна представити у вигляді наступної моделі: визначення групи сильних і слабких сторін особистості, формування образу (через підсилення позитивних сторін), переведення потрібних характеристик особи у вербальну, візуальну та процесуальну форму [7, с.262].

Імідж є результатом свідомої, цілеспрямованої роботи. Особливого значення набирає в ситуації, де він є частиною професійного успіху. Професія педагога потребує створення дієвого іміджу в умовах ринкової економіки та зростаючої конкуренції. Сучасному вчителю вже недостатньо бути просто професіоналом, без визнання у соціумі. Особистий імідж педагога є важливим доповненням або й необхідною умовою його ефективної діяльності і професійного успіху, зазначає О. Хуртенко [11, с.355].

Важливою характеристикою іміджу у будь-якій сфері діяльності є його функціональність. Загальновідомо, що з вдалим іміджем людина може швидше досягти певних цілей, ефективніше виконати будь-які завдання, зробити свою діяльність більш успішною. До базових функцій іміджу ділової людини відносяться: професійна функція – дозволяє діловій людині реалізуватися у конкретній професійній галузі; адаптаційна функція – необхідна для швидкого і комфортного пристосування до певного середовища, ситуації, конкретних ділових партнерів чи форми комунікації; функція особистісної реалізації – полегшує діловій людині максимальне розкриття індивідуальних особливостей і здібностей стосовно конкретного виду діяльності, самореалізацію і прискорення розвитку; аксіологічна функція – орієнтує ділову людину на індивідуальні професійні цінності, цілі, особистісну мотивацію, сенс життя, що є підґрунтям для діяльності і поведінки в суб'єктивному й об'єктивному, у реальному та ілюзорному світі; комунікативна функція – дозволяє діловій людині позитивно організовувати конструктивне, партнерське спілкування на всіх рівнях взаємодії, ефективно обмінюватися інформацією, досягати взаєморозуміння, чинити сприятливий вплив на оточення у потрібному для себе напрямі; евристична функція – зосереджує увагу ділової людини на реалізації свого креативного потенціалу у професійній, науковій, комерційній діяльності, у створенні унікальних пропозицій у сфері виробництва та продажу товарів і послуг, у рекламній чи маркетинговій діяльності; психотерапевтична функція – полягає в усвідомленні своєї значимості, психологічної та емоційної стійкості, упевненості в своєму призначенні, оптимізмі (програмування своєї підсвідомості на успіх).

У психолого-педагогічній літературі автори виділяють наступні етапи формування іміджу педагога (О. Ковальчук, В. Шепель, Є. Перелигіна):

I – вивчення особистісних характеристик, складання «Я-концепції». Основною метою цього етапу є створення ідеальної моделі, образу, на основі якого буде будуватися цілісний імідж. Важливе значення має реальний образ учителя, що виступає в подальшому зразком для наслідування учнями;

II – підбір і корекція характеристик вибраного образу відповідно до рівня розвитку (зрілості), роду занять, очікувань оточення. Можна провести ранжування і вибір певних потреб і значущих професійних та особистісних якостей, які індивід здатний розвинути в собі. На цьому етапі відбувається зіставлення власних та бажаних якостей, приймається рішення про можливість

та доцільність їх використання, здійснюється корекція відповідно до типу власного темпераменту, особливостей розвитку фізичної та інтелектуальної сфери, фінансових можливостей тощо;

III – робота з окремими компонентами бажаного іміджу, над зовнішнім виглядом (стиль, поведінка, техніка презентації, невимушеність, примірювання або програвання окремих елементів бажаного іміджу - стилю спілкування, інтонування голосу, техніки володіння жестами, одяг тощо). Для третього етапу характерним є робота;

IV – робота над удосконаленням життєво необхідних якостей, розширення досвіду взаємодії, оволодіння педагогічною технікою, технологіями самопрезентації. Четвертий етап є найвідповідальнішим – втілення, входження в образ в процесі педагогічної практики, коли учнів сама форма організації навчальної діяльності змушує до сприйняття педагогічного іміджу. Спираючись на існуючі визначення іміджу, вітчизняні науковці виділяють основні складові компоненти у його структурі. Наприклад, І. Ніколаеску виокремлює: когнітивний компонент – є системоутворюючим, у якому знання, здатності впливають на результативність професійно-педагогічної діяльності; емоційний компонент – забезпечує формування та подальший розвиток у педагогів стійкого позитивного ставлення до дійсності; функціонально-комунікативний компонент – розкриває засоби та прийоми діяльності педагога [6, с.14].

Компоненти та показники особистісно-професійного іміджу виділила О. Горovenko: мотиваційно-ціннісний компонент – віддзеркалює рівень умотивованості до здійснення педагогічної діяльності; компетентнісний компонент; діяльнісний – відображає систему особистісних норм регуляції поведінки; здатність до самоорганізації та самоконтролю, до рефлексії; комунікативний компонент – характеризує конструктивність професійно-педагогічного спілкування [3, с.10].

Професійний імідж вчителя є відображенням його педагогічної майстерності, тому для педагога створення позитивного іміджу стає ключовим фактором успіху та основою для визнання [8, с.95]. Він перебуває у постійній взаємодії з навколишнім середовищем і змінюється під його впливом. Формування іміджу сучасного вчителя є не тільки його особистим завданням, а й важливим елементом системи публічного управління освітою, що підвищує загальну ефективність освітньої системи та сприяє сталому розвитку суспільства. Позитивний імідж педагогів підвищує загальний престиж освітніх закладів, що, в свою чергу, сприяє підвищенню їх авторитету у суспільстві, полегшує процес комунікації між учителями, учнями, батьками та адміністративними органами, сприяє більш ефективному прийняттю управлінських рішень та їх впровадженню. Імідж педагога як інноваційного та відкритого до змін професіонала допомагає легше впроваджувати реформи та нові підходи в освіті, допомагає гуманізувати освітні процеси, роблячи їх більш орієнтованими на потреби людини.

Висновки. Сучасні дослідження сприяли становленню нової наукової галузі – педагогічної іміджології, що займається вивченням закономірностей і сутності процесів формування професійного іміджу педагога. Створення систем поетапного формування та впровадження індивідуального іміджу педагога не лише підвищує його професійну майстерність, але й забезпечує ефективніше виконання функцій публічного управління в освіті. Це робить навчальний процес більш адаптивним, комфортним та результативним. Досконале володіння педагогічною майстерністю є початковою сходинкою професіоналізму, а формування позитивного іміджу стає важливим чинником, що підсилює ефективність управлінських стратегій і комунікацій у системі освіти. Сучасний педагог, який володіє позитивним іміджем, здатен не лише досягти високих результатів у навчанні, а й сприяти успішному співробітництву та ефективній взаємодії з учнями та громадськістю. У контексті гуманізації системи освіти формування іміджу, який мотивує до співпраці, стає особливо актуальним для забезпечення

взаємної довіри та підтримки в освітньому середовищі. Значення іміджу педагога в публічному управлінні освітою проявляється через кілька ключових аспектів: зміцнення репутації освітніх закладів; покращення комунікації; підтримка реформ; гуманізація освіти, тобто є важливою складовою системи публічного управління освітою, що підвищує загальну ефективність освітньої системи та сприяє сталому розвитку суспільства.

Список використаних джерел

1. Апостол О. В. Професійний імідж викладачів закладів вищої освіти як проблема педагогічної теорії та практики. *Педагогічні науки : реалії та перспективи*. 2019. Випуск 72, том 1, Серія 5. С.27–31.
2. Волинець І. М. Особистісний імідж сучасного педагога загальноосвітнього навчального закладу. *Народна освіта*, 2016. Випуск № 3 (30). URL : https://www.narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=94
3. Горovenko О. А. Формування особистісно-професійного іміджу вчителя загальноосвітнього навчального закладу засобами самопрезентації : дис. ... кандидата пед. наук : 13.00.04/Горovenko Оксана Анатоліївна. Харків, 2013. 20 с.
4. Данильян О., Дзьобань О. «Симулякр» : концептуалізація феномена у постнеокласичній філософії. *Інформація і право*. 2016. № 2 (17). С. 66–76.
5. Енциклопедичний словник з державного управління / уклад. : Ю. П. Сурмін, В. Д. Бакуменко, А. М. Михненко та ін. ; за ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського, Ю. П. Сурміна. Київ : НАДУ, 2010. 820 с.
6. Ніколаеску І. О. Розвиток професійного іміджу соціального педагога в післядипломній освіті : автореф. дис. ... канд. пед. наук: спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / І. О. Ніколаеску. Черкаси. 2011. 20 с.
7. Олексенко В. П.. Формування професійного іміджу сучасного вчителя. *Проблеми освіти*, 2015. Том 84. С. 258–263
8. Савченко Н. Професійний імідж викладача як складова його педагогічної майстерності. *Проблеми підготовки сучасного вчителя*. 2019. № 17. С. 91–96.
9. Сперанська-Скарга М. Педагогічні умови формування професійно-педагогічного іміджу майбутнього вчителя-філолога в позанавчальній діяльності. *Науковий вісник Донбасу*. 2010. № 1
10. Толочкін Ю. Імідж педагога. *Директор школи*. 2011. № 37. С. 3–4.
11. Хуртенко О.В.. Структурні компоненти та етапи формування іміджу молодого педагога у процесі професійної діяльності. *Проблеми сучасної психології*. Збірник наукових праць КІПНУ імені Івана Огієнка, Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України. 2017. Випуск 36. С. 351–359.

References

1. Apostol, O. V. (2019). Profesiinyi imidzh vykladachiv zakladiv vyshchoi osvity yak problema pedahohichnoi teorii ta praktyky. [Professional image of teachers of higher education institutions as a problem of pedagogical theory and practice]. *Pedahohichni nauky : realii ta perspektyvy*. 72. 27–31. [in Ukrainian].
2. Volynets, I. M. (2016). Osobystisnyi imidzh suchasnoho pedahoha zahalnoosvitnoho navchalnoho zakladu [Personal image of a modern teacher of a general educational institution]. *Narodna osvita*, 3 (30). URL : https://www.narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=94 [in Ukrainian].
3. Horovenko, O. A. (2013). Formuvannia osobystisno-profesiinoho imidzhu vchytelia zahalnoosvitnoho navchalnoho zakladu zasobamy samoprezentatsii [Formation of the personal and professional image of a teacher of a general educational institution by means of self-presentation] : *Extended abstract of candidate's thesis*, Kharkiv. [in Ukrainian].

4. Danylian, O. & Dzoban, O. (2016) «Symuliakr» : kontseptualizatsiia fenomena u postneoklasychnii filosofii [«Simulacre» : conceptualization of the phenomenon in post-neoclassical philosophy]. *Informatsiia i pravo*. 2 (17). 66–76. [in Ukrainian].
5. Entsyklopedychnyi slovnyk z derzhavnoho upravlinnia. (2010). [Encyclopedic dictionary of public administration] / uklad. : Yu. P. Surmin, V. D. Bakumenko, A. M. Mykhnenko ta in. ; za red. Yu. V. Kovbasiuka, V. P. Troshchynskoho, Yu. P. Surmina. K. : NADU. [in Ukrainian].
6. Nikolaiesku, I. O. (2011). Rozvytok profesiinoho imidzhu sotsialnoho pedahoha v pisliadyplomnii osviti [Development of the professional image of a social pedagogue in postgraduate education] : *Extended abstract of candidate's thesis*, Cherkasy. [in Ukrainian].
7. Oleksenko, V. P. (2015). Formuvannia profesiinoho imidzhu suchasnoho vchytelia [Formation of the professional image of a modern teacher]. *Problemy osvity*. 84. 258–263. [in Ukrainian].
8. Savchenko, N. (2019). Profesiyni imidzh vykladacha yak skladova yoho pedahohichnoi maisternosti [The teacher's professional image as a component of his pedagogical skills]. *Problemy pidhotovky suchasnoho vchytelia*. 17. 91–96. [in Ukrainian].
9. Speranska-Skarha, M. (2010). Pedahohichni umovy formuvannia profesiino-pedahohichnoho imidzhu maibutnoho vchytelia-filoloha v pozanavchalnii diialnosti [Pedagogical conditions for the formation of the professional and pedagogical image of the future philology teacher in extracurricular activities]. *Naukovyi visnyk Donbasu*. 1. [in Ukrainian].
10. Tolochkin, Yu. (2011). Imidzh pedahoha [The image of the teacher]. *Dyrektor shkoly*. 37. 3–4. [in Ukrainian].
11. Khurtenko, O.V. (2017). Strukturni komponenty ta etapy formuvannia imidzhu molodoho pedahoha u protsesi profesiinoy diialnosti [Structural components and stages of image formation of a young teacher in the process of professional activity]. *Problemy suchasnoi psykholohii*. Zbirnyk naukovykh prats KPNU imeni Ivana Ohienka, Instytutu psykholohii imeni H.S. Kostiuka NAPN Ukrainy. 36. 351–359. [in Ukrainian].